

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2008

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2008

Terezín, březen 2009

Název zpracovatele: Památník Terežín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terežín
IČ: 00177288
Telefon: +420 - 416 782 225, 416 782 442, 416 782 131, 416 783 160
Fax: +420 - 416 782 245
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná MK ČR pod. čj. 17.470/2000
ze dne 29. 12. 2000
Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREŽÍN

Památník Terežín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terežín, dějiny terežínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terežín a sbírku výtvarných děl. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

- Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji společnosti.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi (Polsko) a v Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo preparování, konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky, CD-ROM a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympozia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti. Zajišťuje provoz Mezinárodního střediska setkávání včetně souvisejících služeb.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled pořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Čestný výbor ředitelů Muzea ghetta v Terezíně
- 8. Výzkumná činnost
- 9. Vzdělávací činnost
- 10. Dokumentace a sbírky
- 11. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 12. Technická a stavební činnost
- 13. Výhled na rok 2009

ÚVODNÍ SLOVO

Ohlédnutí za rokem 2008 umožňuje konstatovat, že navzdory působení rizikových faktorů, které se objevily v průběhu roku v souvislosti s vývojem světového hospodářství, se kolektivu pracovníků Památníku Terezín podařilo splnit všechny hlavní stanovené úkoly jak v památkové péči, tak při připomínání, výzkumu a vzdělávání o nacistických represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích v době německé okupace. Také hospodaření Památníku v uplynulém roce skončilo s dobrým výsledkem.

Tak jako v jiných letech jsme se věnovali připomínání utrpení všech obětí krutého nacistického režimu. Hlavní vzpomínková slavnost Tereziánská tryzna se konala 18. května a zúčastnili se jí vedoucí představitelé státu v čele s předsedou Senátu Parlamentu České republiky dr. Přemyslem Sobotkou, který přednesl hlavní projev. Za bývalé vězně pozdravila přítomné předsedkyně Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu Anděla Dvořáková, poté zazněla slova ekumenické promluvy Mons. Karla Havelky, generálního vikáře litoměřické diecéze, zakončená křesťanskou modlitbou. Následovaly židovské modlitby El male rachamim a Kadiš, které s tváří obrácenou k Jeruzalému přednesl vrchní pražský a zemský rabín Karol E. Sidon. Navzdory nepřízní počasí se pietního aktu zúčastnila řada zástupců diplomatického sboru, bývalých vězňů i mnoho dalších občanů z celé republiky.

Vzpomínkové akce však začaly o několik měsíců dříve účastí zástupců Památníku Terezín na každoročním setkání u příležitosti Mezinárodního dne holokaustu 27. ledna v budově Senátu Parlamentu České republiky. Také této smuteční vzpomínky se zúčastnila řada osobností veřejného života a hlavní projev přednesl předseda vlády České republiky Mirek Topolánek.

Také v loňském roce se konalo pietní shromáždění u příležitosti pamětního dne Jom ha-Šoa (výročí povstání ve varšavském ghettu). V jeho rámci bylo přečteno dalších sto jmen Židů deportovaných do Terezína, jako připomenutí konkrétních lidských osudů, skrývajících se za statistickými údaji o obětech protizidovských represálií nacistů. K účastníkům pak promluvil a na závěr přednesl modlitbu Kadiš vrchní pražský a zemský rabín Karol E. Sidon.

Připomenutí poslední popravy uskutečněné v policejní věznici gestapa v Malé pevnosti se konalo 2. května za účasti zástupců Českého svazu bojovníků za svobodu, jakož i představitelů města a Ústeckého kraje a dalších občanů. Další významnou vzpomínkovou akcí bylo pietní shromáždění na paměť popravy JUDr. Milady Horákové, jež se konalo v pátek 27. června. Zúčastnila se jej delegace Konfederace politických vězňů, zástupci města Terezína a další občané. Památku JUDr. Milady Horákové jsme si v uplynulém roce připomenuli ještě jednou 22. prosince u pamětní desky v Pamětní síni Malé pevnosti (bývalý „Krankenrevier“) v předvečer jejich nedožitých narozenin.

Dlouhou tradici má tryzna Kever Avot, která je připomínkou počátku deportací Židů z českých zemí a obětí z jejich řad v průběhu holokaustu. Jejími spoluorganizátory jsou Federace židovských obcí v České republice a Pražská židovská obec. Od roku 1946 se koná každoročně vždy v neděli, týden před nejvýznamnějším židovským svátkem, kterým je Nový rok – Roš Hašana, u krematoria na Židovském hřbitově. Tentokrát se bývalí vězni terezínského ghetta, členové židovských obcí a další hosté sešli 21. září. Řady pravidelných účastníků v posledních letech řídnu, a tak se slavnost stává i vzpomínkou na ty, kteří již přijet nemohou. V loňském roce byl však počet účastníků vyšší než jindy. Lze se domnívat, že k tomu přispěla i skutečnost, že v rámci programu tryzny byly představeny výsledky realizace dvou projektů Památníku Terezín. První z nich představuje součást opatření souvisejících s odstraňováním důsledků katastrofální povodně z roku 2002. K nim patřilo i postupné odumírání Stromu dětí z terezínského ghetta, který se v minulosti stal světově proslulým jako symbol osudu nejmladších vězňů ghetta. Odumřelý peň stromu byl impregnován a vedle něj zasazen nový oddenek vypěstovaný dříve v zahradnictví Památníku. Vyústění druhého projektu představuje umístění nové sochy izraelského umělce Kirilla Postovita, která doplnila a zvýraznila památník u řeky Ohře, kde byl popel 22 tisíc obětí ghetta vysypán do řeky.

Poslední vzpomínková akce se uskutečnila 16. října. K tomuto datu se váží dvě závažné události. V roce 1941 byly toho dne zahájeny deportace českých Židů, jejichž transporty směřovaly nejprve do ghatt v Lodži a Minsku, další pak již do Terezína. 16. října 1944 byl pak z terezínského ghetta vypraven transport, se kterým do Osvětimi odjížděla řada osobností terezínského kulturního života, především z oblasti hudby. Obě zmíněná smutná výročí byla připomenuta v rámci vernisáže výstavy paní Evy Melnik-Kellermann „Pozdravy z Izraele“.

Jednotlivá oddělení Památníku po celý rok plnila své úkoly. V činnosti sbírkového oddělení a dokumentačního oddělení byla hlavní pozornost věnována digitalizaci sbírek, která by měla být dokončena do konce roku 2010. Intenzivní výzkumná činnost našla své vyjádření ve výstupech v podobě publikační činnosti. Úspěšně probíhaly vzdělávací programy, organizace vzpomínkových akcí, plnění úkolů na úseku propagační a ediční činnosti, zajišťování technického a logistického zázemí hlavních činností Památníku.

Bohužel vešel Památník Terezín do povědomí širší veřejnosti i v nepříjemné souvislosti. Z náhrobků na Národním hřbitově byly odcizeny bronzové destičky se jmény pohřbených obětí. Pachatelé byli sice dopadeni, ale náprava škod je složitým procesem. Šokující událost si zároveň vynutila realizaci nákladných bezpečnostních opatření, která by opakování takového vandalismu zabránila. Do areálů Národního a Židovského hřbitova bylo instalováno osvětlení a rovněž kamerový systém, umožňující nepřetržité střežení obou areálů. Skandální čin, který naši i zahraniční veřejnost velmi pobouřil, tak vedl k lepšímu bezpečnostnímu zajištění obou zmíněných areálů, umožněnému především díky pomoci Ministerstva kultury České republiky.

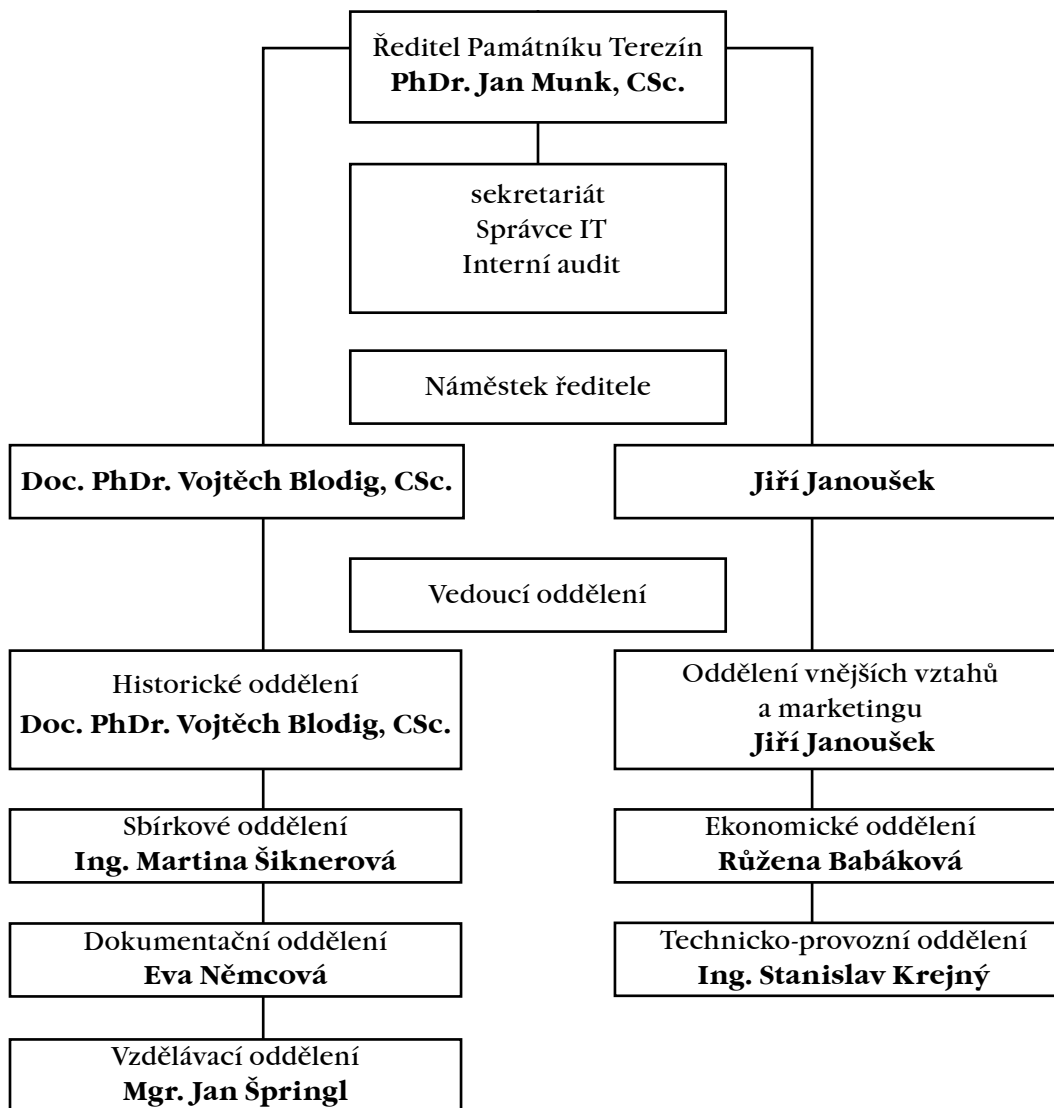
V této souvislosti je třeba se také zmínit o vlně solidarity lidí, vyvolané touto událostí. Obdobně jako po povodni v roce 2002 dostal Památník Terezín kromě velkých sponzorských darů od podniků a institucí i množství drobných darů od jednotlivců, kteří se rozhodli reagovat na tento projev neúcty k památce obětí nacistické perzekuce. Podpora veřejnosti, kterou v takových okamžicích cítíme, je velkou posilou a další motivací k práci, kterou spolu s mými spolupracovníky při plnění úkolů Památníku vynakládáme.

Z důvodů zmíněných na začátku tohoto textu poklesla návštěvnost Památníku Terezín v roce 2008 zhruba o šest procent a je pravděpodobné, že k výraznému poklesu dojde i letos. To samozřejmě velmi komplikuje situaci, protože vývoj návštěvnosti je i ekonomickým faktorem, který ovlivňuje možnosti plnění současných úkolů jak z oblasti rekonstrukcí a restaurování, tak pokud jde o publikační nebo výstavní projekty.

Navzdory tomu chceme učinit vše pro splnění úkolů Památníku i v příštím roce. Naši jistotou zůstává kvalitní a obětavá práce všech zaměstnanců. Velmi si jí vážím a chtěl bych za ni všem upřímně poděkovat, stejně jako za podporu, poskytovanou jak Ministerstvem kultury České republiky, tak našimi přáteli a spolupracovníky z domova i ze zahraničí.

PhDr. Jan Munk, CSc.
ředitel Památníku Terezín

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

V České republice je Památník Terezín jedinou institucí svého druhu. Jeho posláním je především uchovávat památku obětí rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace, její odkaz přibližovat a zprostředkovávat veřejnosti prostřednictvím muzejní a osvětové činnosti a současně pečovat o místa spojená s utrpením desetitisíců lidí v letech druhé světové války.

[1] Ve správě Památníku Terezín se nacházejí objekty a areály, které ve svém celku představují jedinečný muzejní komplex, do kterého přicházejí každoročně statisíce návštěvníků z domova i ze zahraničí. Tento komplex zahrnuje také vynikající ukázky vojenského pevnostního stavitelství z konce 18. století, které budí jejich pozornost. Avšak naprostá většina z nich přijíždí především proto, aby se mohla seznámit se smutně proslulými místy, která jsou již po několik generací v obecném povědomí veřejnosti spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, kteří v letech nacistické okupace do těchto míst byli zavlčeni z mnoha zemí Evropy.

S historií nacistických represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích se mohou seznámit v řadě stálých i příležitostných expozic. Stejně tak mohou navštívit pietní prostory a další památná místa spojená s touto tragickou kapitolou novodobých dějin.

[2] Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Pietními místy jsou [3] modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Kolumbárium ghetta, památník na břehu Ohře, kde byl nedlouho před koncem nacistické okupace do řeky vysypán popel obětí, a zbytek železniční vlečky. Kromě uvedených pietních míst se ve městě Terezín nacházejí další památná místa a objekty.

[4] V areálu Malé pevnosti, která je od města vzdálena necelý kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznicí gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

[5] Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přilehlým areálem, jakož i vchodový objekt do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otrockou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren (jejich stavby nesly krycí názvy Richard I

a Richard II) však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze navštívit s průvodci i krematorium koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- 6 Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941-1945 – expozice v Muzeu ghetta
- 7 Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
- 8 Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta
- 9 Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 10 Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 11 Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 12 Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách

- 13 Divadlo v terezínském ghettu - expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 16 Malá pevnost Terezín 1940-1945 - expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 15 Výtvarná expozice Památníku Terezín - expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 17 Koncentrační tábor Litoměřice 1944-1945 - expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 14 Terezín 1780-1939 - expozice ve vstupním objektu Malé pevnosti
- 18 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945-1948 - expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 19 Milada Horáková - expozice v Pamětní síni Malé pevnosti

Návštěvníci mohou zhlédnout rovněž řadu dočasných výstav. Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, jakož i odborné knihovny. Pracovníci Památníku poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2008 ²⁰

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	4 828	3 621	2 008	1 050
Únor	8 864	6 854	4 844	1 843
Březen	19 054	16 106	12 173	2 704
Duben	27 844	22 047	17 466	5 551
Květen	30 528	19 384	12 213	8 861
Červen	20 865	14 165	8 459	6 387
Červenec	26 781	21 044	10 158	5 517
Srpen	22 733	16 091	6 081	6 405
Září	27 740	24 288	17 186	3 161
Říjen	20 098	15 753	10 146	4 271
Listopad	7 939	5 587	3 304	2 233
Prosinec	4 893	4 063	1 968	702
Rok 2008	222 167	169 003	106 006	52 956
Rok 2007	235 906	179 839	112 443	51 173
Rozdíl	- 13 739	- 10 836	- 6 437	+ 1 783

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2008 ²¹

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	3 730	2 703	1 431	869
Únor	6 949	5 330	3 467	1 444
Březen	11 801	9 602	6 410	1 960
Duben	17 122	12 553	8 866	4 545
Květen	20 888	11 146	5 974	7 455
Červen	15 129	9 439	4 918	5 356
Červenec	21 649	17 097	8 031	4 333
Srpen	17 727	12 634	4 424	4 863
Září	18 288	15 743	10 458	2 149
Říjen	14 513	10 760	6 549	3 680
Listopad	5 834	3 797	1 900	1 860
Prosinec	3 561	2 831	1 045	602
Rok 2008	157 191	113 635	63 473	39 116
Rok 2007	169 107	124 418	71 755	40 973
Rozdíl	- 11 916	- 10 783	- 8 282	- 1 857

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2008 ²²

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizina	Mládež ČR
Leden	1 660	1 041	546	464
Únor	3 396	2 507	1 699	742
Březen	4 696	3 622	2 443	852
Duben	7 250	4 871	3 440	2 266
Květen	7 348	3 989	2 159	2 929
Červen	6 009	3 757	1 984	2 188
Červenec	8 000	6 947	3 302	984
Srpen	7 251	5 986	2 317	1 124
Září	6 778	5 772	3 425	889
Říjen	6 273	4 523	2 879	1 745
Listopad	3 270	2 065	1 239	1 072
Prosinec	2 049	1 470	703	453
Rok 2008	63 980	46 550	26 136	17 453
Rok 2007	65 378	46 952	26 597	18 972
Rozdíl	- 1 398	- 402	- 461	- 1 519

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2008:

- 23 30. dubna se za účasti vrchního pražského a zemského rabína Karola E. Sidona a dalších hostů uskutečnila v bývalých Magdeburských kasárnách v Terezíně vzpomínková akce u příležitosti pamětního dne Jom ha-Šoa
- 24 2. května se konala vzpomínková akce na poslední popravu v policejní věznici gestapa v Terezíně. V jejím průběhu byly položeny věnce na popravišti v Malé pevnosti a u pomníku obětí této popravu na Národním hřbitově. Pietní akt byl připraven ve spolupráci s Ústředním výborem Českého svazu bojovníků za svobodu
- 25 18. května proběhla na Národním hřbitově Terezínská tryzna za účasti zástupců Senátu Parlamentu České republiky a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vlády České republiky, zastupitelských úřadů mnoha zemí a dalších hostů. Hlavní projev přednesl dr. Přemysl Sobotka, předseda Senátu Parlamentu České republiky
- 20. června byly za účasti delegace bývalých vězňů z Nizozemska, zástupců nizozemského ministerstva zahraničních věcí a velvyslance Nizozemského království v České republice slavnostně odhaleny pamětní desky připomínající osud nizozemských vězňů terezínského ghetta. Desky jsou umístěny na bývalých Hamburských kasárnách a v Kolumbáriu ghetta
- 26 23. června se uskutečnilo slavnostní ukončení cesty putovní výstavy „Vagón“ připravené partnerským Muzeem Slovenského národního povstání v Banské Bystrici po České republice
- 27 27. června proběhl pietní akt u příležitosti výročí popravu Milady Horákové
- 28 21. září se v prostoru Židovského hřbitova v Terezíně konala tradiční tryzna za oběti genocidy Židů z českých zemí Kever Avot. Po skončení tryzny byla slavnostně odhalena socha Kirilla Postovita na pietním místě u Ohře
- 23. září se uskutečnila vernisáž výstavy „Děvčata z pokoje č. 28“ spojená se shromážděním bývalých vězňů a s provedením pásma z německé kabaretní tvorby, která se hrála v terezínském ghettu
- 29 20. – 23. listopadu proběhl mezinárodní seminář „Holokaust ve vzdělávání“
- 30 22. prosince se konalo pietní shromáždění k uctění památky Milady Horákové v Pamětní síni Malé pevnosti. Shromáždění bylo připraveno ve spolupráci s Konfederací politických vězňů

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2008:

- Od té doby věřím na osud. Transporty protektorátních Židů na území Polska 1941–1942 – dokumentární výstava připravená ve spolupráci se Židovským muzeem v Praze
- Ema Blažková – obrazy
- David Friedmann – portréty
- Skupinová výstava surrealistů
- Orit Bader – obrazy
- Lubomír Pešek – obrazy
- Jan F. Kovář – obrazy a objekty
- Eva Melnik-Kellermann – kresby

EDIČNÍ A PROPAGAČNÍ ČINNOST:

- Vydána publikace Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945
- Vydána Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2007 v českém a anglickém jazyce
- Vydány Terezínské listy č. 36
- Čtvrtletně vydáván Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin, připravovaný vzdělávacím oddělením Památníku Terezín
- Vydán stručný informační materiál Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945
- Průběžně probíhalo doplňování cizojazyčných tištěných průvodců ve čtrnácti jazykových mutacích
- Vydány katalogy k výstavám Ority Bader, Jana Kováře, Evy Melnik-Kellermann, Emy Blažkové a skupiny surrealistů, dále skládačky k výstavám Davida Friedmanna a Lubomíra Peška
- Zpracovány informativní články do sdělovacích prostředků

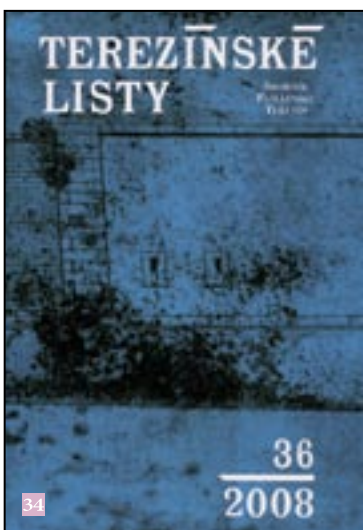
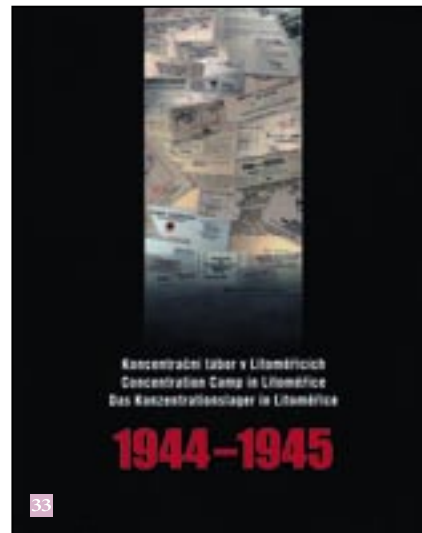
PRŮVODCI:

- Před zahájením návštěvní sezóny 2008 byl pro průvodce ve spolupráci se vzdělávacím oddělením připraven odborný seminář
- Průběžně byl doplňován a školen kádr průvodců

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB:

V roce 2005 vydal Památník Terezín „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do

objektů Památníku, příkaz obsahuje všechny druhy vstupného, a také stanovení slevy. Ceník pro rok 2008 byl uveřejněn v návštěvním řádu Památníku ve všech jeho objektech a na webových stránkách Památníku.

- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace se v roce 2006 podařilo zřídit bezbariérový vstup do 1. patra stálé expozice v Muzeu ghetta a do krematoria v prostoru Židovského hřbitova. V roce 2007 byl zřízen bezbariérový vstup do 1. patra Muzea Malé pevnosti. Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku bude pokračovat v závislosti na finančních možnostech.
- Objekty Památníku jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců ve stanovenou návštěvní dobu, která je určena následovně:

Malá pevnost:

1. 11. – 31. 3.: denně 8.00 – 16.30

1. 4. – 31. 10.: denně 8.00 – 18.00

Muzeum ghetta, Magdeburská kasárna a modlitebna z doby ghetta:

1. 11. – 31. 3.: denně 9.00 – 17.30

1. 4. – 31. 10.: denně 9.00 – 18.00

Kolumbárium a obřadní místnosti:

denně: 9.00 – 17.00

Krematorium na Židovském hřbitově:

v sobotu zavřeno

1. 11. – 31. 3.: 10.00 – 16.00

1. 4. – 30. 10.: 10.00 – 17.00

- Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku a na webových stránkách Památníku.
- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách Památníku Terezín. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník pořádá, jakož i ediční plán.
- Archiv a sbírky jsou dle platných směrnic přístupné pro badatele (viz kapitola o činnosti dokumentačního a sbírkového oddělení).

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

Pro Památník Terezín, který uchovává a připomíná památku obětí z období nacistické okupace, mají vnější vztahy a mezinárodní spolupráce zásadní význam. Je tomu tak v neposlední řadě i proto, že v represivních zařízeních v Terezíně a nedalekých Litoměřicích byli soustředěni vězni nejen z českých zemí, ale i z řady dalších států Evropy.

Prvořadý význam proto samozřejmě mají kontakty a spolupráce Památníku s organizacemi bývalých vězňů doma i v zahraničí. Největší a nejvýznamnější z těchto organizací je Terezínská iniciativa, která vznikla krátce po demokratických přeměnách v roce 1989 a od té doby soustavně podporuje činnost Památníku v oblasti výzkumných, muzejních a vzdělávacích aktivit. V posledních letech je tato podpora a spolupráce věnována především vzdělávacím aktivitám, pokračuje však i spolupráce v oblasti výzkumu a budování databáze bývalých vězňů. Přímým partnerem při těchto aktivitách je Institut Terezínské iniciativy v Praze, který je také hlavním nositelem budování zmíněné databáze.

Spolupráce s bývalými vězni policejní věznice gestapa v terezínské Malé pevnosti a koncentračního tábora v Litoměřicích je vzhledem k vysokému průměrnému věku bývalých vězňů méně intenzivní. S těmito skupinami vězňů, ale i organizacemi vězňů dalších koncentračních táborů (Osvětim, Ravensbrück) udržuje Památník Terezín kontakty prostřednictvím Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu. Pro potřeby osvětové práce této organizace připravil Památník putovní výstavu o českých vězňích v nacistických koncentračních táborech, která je již třetím rokem vystavována především v českých školách, a pracovníci Památníku se podílejí na přípravě doprovodných programů. Český svaz bojovníků za svobodu je rovněž partnerem Památníku při organizování Terezínské tržny a pietního shromáždění k výročí poslední popravy v Terezíně.

V oblasti vědecko-výzkumné a muzejní práce představovaly hlavní domácí partnery Památníku Terezín vedle již zmíněného Institutu Terezínské iniciativy především Židovské muzeum v Praze, Muzeum romské kultury v Brně, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Národní muzeum v Praze a Národní archiv.

Dlouholetou pozitivní tradici má spolupráce se zahraničními organizacemi, které si daly za cíl odčinit zločiny spáchané na občanech zemí ovládaných nacismem a vychovávat mladé lidi v duchu demokratických hodnot. Do Památníku Terezín již od počátku devadesátých let přijíždějí dobrovolníci, kteří jsou vysíláni organizacemi Gedenkdiens z Rakouska a Aktion Sühnezeichen/Friedensdienst (ASF) z Německa. V posledních letech tito dobrovolníci spolupracují především se vzdělávacím oddělením Památníku při zajišťování vzdělávacích pobytů německy mluvících skupin. Organizace ASF vysílá rovněž skupiny na pracovní pobyty v Památníku.

Přímé vzájemné kontakty udržuje Památník s řadou zahraničních partnerských institucí, k nimž patří památníky zřízené v místech bývalých represivních zařízení, jakož i četné výzkumné a vzdělávací instituce, které se zabývají různými aspekty národních, politických a rasové perzekuce na územích ovládaných nacisty v letech druhé světové války. Dlouhodobě k těmto partnerům patří v Polsku Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rossen, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Chaim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu a Museum of Jewish Heritage v New Yorku, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni a na Slovensku Muzeum Slovenského národního povstání v Banské Bystrici a Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě.

Také v uplynulém roce se věnovaly všestranné podpoře aktivit Památníku Terezín spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Významnou součástí zahraničních aktivit Památníku Terezín představovala činnost jeho zástupců v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezivládní organizace Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (ITF), která má již 26 členských zemí. Pracovníci Památníku Terezín jsou členy delegace České republiky v ITF a pracují v jejích stálých odborných komisích.

Další významnou mezinárodní organizací je Mezinárodní organizace muzeí ICOM, která má již 127 členských zemí. Památník Terezín je zastoupen v sekci IC MEMO, která sdružuje památníky a muzea zločinů proti lidskosti spáchaných státními režimy. Jeho zástupce je v současnosti předsedou této sekce.

Památník Terezín je rovněž členem mezinárodního sdružení International Coalition of Sites of Conscience. V tomto sdružení Památník Terezín reprezentuje místa spojená s nacistickou genocidou Židů. Je rovněž zastoupen v Kuratoriu bavorských památníků a v Mezinárodním fóru Mauthausen. V obou těchto sdruženích si zástupci památníků nacistické perzekuce a organizací bývalých vězňů z různých zemí vyměňují informace a posuzují koncepční návrhy týkající se současné i budoucí činnosti památníků.

Specifickou oblast mezinárodní spolupráce představuje vzdělávací činnost, jež je zejména v případě speciálních seminářů pro učitele uskutečňována ve spolupráci s partnerskými institucemi v Izraeli, Německu a Polsku.

Další oblast zahraničních styků Památníku Terezín představuje péče o stálé expozice České republiky v bývalých koncentračních táborech Osvětim a Ravensbrück, které Památník Terezín vytvořil a spravuje.

Trvalou součástí zahraničních kontaktů byly i v uplynulém roce společné akce se zahraničními partnerskými institucemi, zvláště účast odborných pracovníků na konferencích a seminářích pořádaných těmito institucemi.

Oblast zahraničních styků zahrnuje i povinnou kurýrní činnost při zapůjčování exponátů ze sbírek Památníku Terezín do zahraničí a poté při jejich navrácení.

Charakteru uvedených styků a forem spolupráce odpovídala rovněž struktura zahraničních služebních cest pracovníků. Ty byly věnovány studijním pobytům (Osvětim, Berlín, Bergen-Belsen, Hartford), přednáškové činnosti a účasti na mezinárodních seminářích (Osvětim, Jeruzalém, Bologna, Fürstenberg, Sachsenhausen, Ravensbrück, Bukurešť, Laxton, Banská Bystrica, Banská Štiavnica), kurýrním cestám při doprovodu výstavních exponátů ze sbírek Památníku Terezín (Avignon, Sydney, Solingen, Mnichov), kontrolám zahraničních expozic spravovaných Památníkem Terezín (Osvětim, Ravensbrück), účasti na jednáních vyplývajících z členství v mezinárodních institucích (Vídeň, Mnichov, Linec, Bologna, Paříž) a návštěv zahraničních výstav (Moskva).

ČESTNÝ VÝBOR MUZEA GHETTA V TEREZÍNĚ

Od založení Muzea ghetta v Terezíně zaštiťuje činnost této součásti Památníku Terezín Čestný výbor ředitelů, sdružující význačné osobnosti politického, hospodářského, vědeckého a kulturního života z různých zemí. V uplynulém roce byli jeho členy:

- Yehuda Bauer
- Helen Epstein
- Sir Martin Gilbert
- Hana Greenfield
- Václav Havel
- Thomas O. Hecht
- Zuzana Justman
- Tomáš Kraus
- Ronald S. Lauder
- Mark D. Ludwig
- Arnošt Lustig
- Charles I. Petschek
- Artur Schneier
- Mark E. Talisman
- James E. Young
- Hans Westra

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Výzkumná činnost byla zajišťována pracovníky historického oddělení v úzké spolupráci s dalšími odděleními – dokumentačním, sbírkovým a vzdělávacím, jejichž pracovníci se podíleli na řešení některých dílčích úkolů. V souladu s plněním dlouhodobé koncepce činnosti Památníku Terezín byla tato činnost soustředěna především na výzkum nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích, ale také na otázky související s celkovým obrazem perzekuce národní, rasové a politické v bývalém protektorátu, ale i v dalších zemích ovládaných Hitlerovým zločinným režimem. V popředí výzkumné činnosti tak jako v minulosti stály především osudy různých skupin vězňů nejen ve výše uvedených zařízeních, ale také v dalších místech utrpení, kam byli později deportováni. Sledování těchto dalších cest usnadňuje spolupráce s řadou partnerských institucí i individuálních badatelů, výměna materiálů a informací, především formou účasti na mezinárodních seminářích, konferencích a sympozii ke zkoumané problematice. V uplynulém roce byly významně posíleny kontakty s pracovníky zahraničních institucí, kteří se zabývají vytvářením databází bývalých vězňů. Památník Terezín do této mezinárodní výměny zkušeností a informací přispíval nemalou měrou především díky zkušenostem nashromážděným při budování několika databází v uplynulých letech. Jednalo se především o zřizování a doplňování databáze vězňů ghetta, jejímž hlavním garantem je Institut Tereziánské iniciativy, jakož i budování databáze bývalých vězňů policejní věznice gestapa v tereziánské Malé pevnosti. Dalšími jsou databáze vězňů koncentračního tábora v Litoměřicích, dále databáze poboček koncentračního tábora Flossenbürg na území českých zemí a konečně databáze vězňů, kteří dorazili do Terezína v tzv. evakuačních transportech a pochodech smrti v samotném závěru války.

Zahájena byla rovněž příprava putovní výstavy o nacistické eutanázii ve spolupráci s partnery z Německa a Rakouska. K vydání byla připravena publikace o osudu vězňů deportovaných z tereziánského ghetta do Osvětimi, jež vznikla ve spolupráci Varšavské univerzity, Státního muzea Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a Památníku Terezín.

Výzkum v oblasti dějin tereziánského ghetta byl v uplynulém roce zaměřen především na hlavní etapy deportací vězňů z tereziánského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce, problematiku vývoje samosprávy a formy kulturní činnosti jako součásti úsilí vězňů o uchování soudržnosti nuceného společenství ghetta. Řada dalších dílčích otázek byla po celé sledované období řešena v souvislosti s přípravou velké výstavy k jubileu narození Františka Petra Kiena, velké osobnosti kulturního života v ghettu, jakož i vydání publikace, která bude výstavu doprovázet. Dokončen byl výzkum židovských evidenčních karet z období protektorátu, dále výzkum způsobu financování tereziánského ghetta okupačními orgány a výzkum osudů židovských duševně chorých pacientů v tereziánském ghettu, ale i jinde v protektorátu.

Hlavním úkolem v oblasti výzkumu dějin policejní věznice gestapa v Malé pevnosti bylo zpracování rukopisu publikace, která je na jedné straně průvodcem po stále expozici v Muzeu Malé pevnosti, na druhé straně podrobněji seznamuje s hlavními aspekty a okolnostmi vzniku, fungování i osvobození policejní věznice. Pokračovaly rovněž práce na databázi bývalých vězňů policejní věznice, které mají vyústit ve vydání Pamětní knihy. Výzkum jednotlivých skupin vězňů pokračoval zpracováním tematiky vězněných odbojářů z řad hasičů. Další výzkumné úkoly byly zaměřeny na problematiku působení německé pořádkové policie a jednotek Waffen SS na území protektorátu.

Výzkum dějin koncentračního tábora v Litoměřicích byl zaměřen na výstavbu a rozvoj tábora, problematiku jeho likvidace v roce 1945, působení Rudé armády po osvobození a odvozu válečné kořisti z podzemních výrobních provozů. Byla vydána doprovodná publikace ke stále expozici o tomto tématu, a také stručný informační materiál, který je k dispozici jak návštěvníkům této výstavy, tak také klientům městského informačního střediska v Litoměřicích. Pro umístění na památných místech spojených s historií tohoto tábora byly připraveny informační tabule a dvě pamětní desky.

Specifickým úkolem plněným ve spolupráci s dokumentačním oddělením byla celková revize údajů uvedených na náhrobcích na Národním hřbitově v Terezíně, který v některých případech umožnil jejich upřesnění.

Pokračovalo rovněž zpracovávání části pozůstalosti Zdeňka Jelínka ve spolupráci s archivem Národního muzea v Praze.

Průběžně byly doplňovány internetové stránky Památníku Terezín a připravovány materiály pro jednání mezinárodních organizací, v nichž je Památník Terezín zastoupen.

Pracovníci historického oddělení se zúčastnili vědeckých konferencí a seminářů na území České republiky i v zahraničí k tématům souvisejícím s dějinami rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. Zajišťovali odborné přednášky pro vzdělávací programy Památníku Terezín připravované pro domácí i zahraniční pedagogy a vysokoškolské studenty, pedagogicky působili na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Publikovali rovněž články v odborných časopisech Tereziánské listy, Tereziánské studie a dokumenty a Historie a vojenství. Poskytovali konzultace badatelům, pracovníkům médií a dalším zájemcům. Zpracovávali také informace a potvrzení o věznění pro příbuzné obětí, soudní a další instituce.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních a středních škol, vysokoškolské studenty a pedagogy prostřednictvím svého vzdělávacího oddělení. V roce 2008 bylo pro české školy uspořádáno 72 jednodenních a 35 vícedenních seminářů, spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy a samostatnými tvůrčími aktivitami. Nabídky vzdělávacího oddělení však nevyužívají pouze skupiny žáků českých škol, ale také ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 30 na vícedenní a 24 na jednodenní semináře. Na zajištění jejich programu se významně podíleli dobrovolní pracovníci z Německa a Rakouska, vysílaní organizacemi Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste a Gedenkdienst, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku. Vedle toho bylo také uspořádáno pět seminářů pro jazykově smíšené skupiny.

Vzdělávací oddělení se však v uplynulém roce, stejně jako v letech předcházejících, nesespecializovalo pouze na práci se školní mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Na jaře se uskutečnily dva základní třídní semináře s názvem „Jak vyučovat o holocaustu“, jejichž program zajišťovali lektori Památníku Terezín, Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak bylo uspořádáno nadstavbové pokračování vzdělávacího programu, navazující na výše jmenovaný seminář, nazvané „Holocaust ve vzdělávání“. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holocaustu v podmínkách různých zemí nacistickým Německem okupované Evropy a seznámení se s příklady metodických postupů při výuce této problematiky, které jsou uplatňovány v zahraničí. Vedle osmi domácích lektorů se jej zúčastnilo též osm lektorů zahraničních. Na výše zmiňované pedagogické semináře navazovaly pokračovací semináře v Památníku Ravensbrück a v Památníku Yad Vashem v Jeruzalémě, připravené ve spolupráci se vzdělávacími odděleními těchto partnerských institucí.

Všech výše zmiňovaných pedagogických seminářů se v tomto roce zúčastnilo 199 učitelů. Vedle toho bylo také uskutečněno dvoudenní školení pro pracovníky České školní inspekce, kterého se účastnilo třicet inspektorů z celé republiky.

Pozitivním příspěvkem k zajištění lepšího technického a prostorového zázemí vzdělávací činnosti se stalo převzetí dvou nových učeben zřízených v restaurovaném domě v Dlouhé ulici, z nichž jedna je mj. vybavena dvaceti počítači.

V první polovině roku 2008 organizoval Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěž umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a problémům dneška. Jednalo se o XIV. ročník literární a XII. ročník výtvarné soutěže pod názvem „Jak viděli a vidí svět?“

Přihlášeno do nich bylo na 638 prací. Soutěž se mohla uskutečnit opět díky finančnímu daru paní Hany Greenfieldové, bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela jako v minulých letech zčásti také Terezínská iniciativa, jež dotuje zvláštní cenu Erika Poláka, která je udílána zvlášt zdařilým dílům.

Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do umělecké soutěže v roce 2007, byla sestavena putovní výstava a v září umístěna v prostorách Židovské obce v Teplících.

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku také podílelo na metodickém vedení studentů Masarykovy univerzity v Brně, Univerzity Palackého v Olomouci, Vysoké školy ekonomické v Praze a Ostravské univerzity.

Byla též připravena čtyři čísla čtvrtletníku Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín. Pracovníci vzdělávacího oddělení také přispěli svými články a zprávami do sborníku Terezínské listy a některých externích periodik.

DOKUMENTACE A SBÍRKY

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

Do sbírkové evidence bylo na dokumentačním oddělení zapsáno 32 přírůstkových čísel, z nichž devět tvoří fotografie. Přírůstky byly získány převážně darem nebo nákupem v aukci. Mezi získanými písemnostmi převažuje korespondence z různých nacistických perzekučních zařízení, hlavně z ghetta Terezín. Fotografie zachycují vězně policejní věznice gestapa v Malé pevnosti Terezín a vězně ghetta Terezín.

Do pomocného materiálu bylo zaevidováno v archivu a fotoarchivu celkem 87 přírůstkových čísel.

Ve druhém stupni evidence sbírek bylo zpracováno 77 inventárních čísel písemných materiálů. Do elektronické podoby bylo v archivu převedeno 744 inventárních karet sbírkových předmětů.

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 1100 inventárních čísel písemných materiálů. Při inventuře byl proveden výběr velkého množství poškozených písemností ke konzervaci. Dále byla 3 inventární čísla vyřazena ze sbírek z důvodu přebytečnosti (jednalo se o fotokopie).

Archiv a fotoarchiv navštívilo 71 badatelů a 40 žadatelů o informace. Další žádosti o informace byly vyřizovány písemně. Někteří badatelé přicházeli opakovaně, celkový počet badatelských návštěv byl 129 (pro srovnání - v roce 2007 to bylo 64 návštěv).

Dokumentátor pořídil 6240 digitálních snímků, především záběrů z akcí Památníku, a snímky dokumentů z Národního archivu v Praze pro potřeby výzkumné činnosti Památníku.

Na oddělení bylo pro externí žadatele zhotoveno cca 3400 listů černobílých a 180 listů barevných xeroxů a přibližně 300 skenů.

Pro interní potřebu bylo zhotoveno cca 5700 černobílých xeroxů (kopie sbírkových materiálů pro studium v badatelně, kopie knih pro knihovnu, kopie studijních materiálů pro pracovníky Památníku).

Externí konzervátoři provedli konzervaci části písemností vybraných k ošetření při řádné inventuře v roce 2007 (celkem 620 listů). Konzervátor Památníku ošetřil zbývající část písemností vybraných při inventuře a plány káznice Bayreuth poškozené povodní v roce 2002 (celkem 251 listů).

V odborné knihovně byly v rámci akvizice prováděny objednávky a nákup odborných publikací z domácích i zahraničních nakladatelství. Celkem bylo z katalogizováno 330 nových odborných publikací. Do knihovní databáze bylo digitálně zpracováno 2750 knih. Pravidelně byla prováděna excerpce tisku z domácích i zahraničních periodik a zajišťována výpůjční služba (400 zápujček). Pro Terezínské listy č. 36/2008

byla zpracována bibliografie nových publikací o represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích.

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Sbírkové oddělení v uplynulém roce získávalo převážně výtvarná díla z poválečného období. Sbírky byly obohaceny jak dary, tak nákupem. Darem byly získány tři kresby malíře Sandera Bergmana, dvanáct děl malířky Jany Zimmer, čtyři díla Karla Štěcha a jedna kresba Milady Kazdové. Dále se sbírky rozšířily o čtyři anonymní kresby darované panem Siegfriedem Lautschem. Darem byly získány také čtyři trojrozměrné předměty a zakoupeny byly tři plastiky od Jiřího Korce a jeden obraz Jiřího Valdštyrna-Karlínského. Nákupem jednoho cyklu, skládajícího se z devět grafik, byla rozšířena sbírka Jiřího Sozanského.

Do chronologické evidence bylo v roce 2008 zapsáno a zpracováno 72 inventárních čísel. Digitálně bylo zapsáno a revidováno 820 záznamů o jednotlivých výtvarných dílech, trojrozměrných předmětech a listinných materiálech.

Při inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 1174 sbírkových předmětů. Inventarizace byla provedena ve 3 depozitářích, ve kterých jsou uložena výtvarná díla i trojrozměrné předměty. Část výtvarných děl velkého formátu byla v rámci této inventarizace přemístěna do nově vybudovaného depozitáře.

V rámci sbírkového oddělení byly poskytnuty badatelské služby 34 tuzemským i zahraničním badatelům. Písemně byly poskytnuty informace 53 žadatelům. Pracovníci sbírkového oddělení zajišťovali zápůjčky včetně jejich přepravy do tuzemska i do zahraničí. Sbírkové oddělení se podílelo na přípravě katalogu a scénáře k výstavě o Františku Petru Kienovi, která se v Památníku Terezín uskuteční v roce 2009.

V průběhu roku bylo pro žadatele zhotoveno 265 kopií (35 barevných a 230 černobílých), 498 digitálních fotografií a skenů sbírkových předmětů pro výstavní, studijní a publikační účely. Pro obnovu badatelského centra zničeného povodní v roce 2002 bylo zhotoveno 84 barevných kopií výtvarných děl a notopisů.

Restaurátor Památníku provedl konzervaci původního zařízení I. dvora (odvšivárna), konzervaci 41 kusů sbírkových předmětů a sejmul jména vězňů objevená v prostorách podzemní továrny v Litoměřicích. Restauroval rovněž jedenáct obrazů a pět plastik. Specializovanými externími restaurátory bylo zrestaurováno 195 výtvarných děl a 36 trojrozměrných předmětů.

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín splnil veškeré závazné ukazatele a účetní rok 2008 ukončil s kladným hospodářským výsledkem ve výši 1027,61 tis. Kč.

Celkové neinvestiční náklady k 31. 12. 2008 činily 77 114,98 tis. Kč, tj. oproti plánovanému rozpočtu o 6536,98 tis. Kč více. Překročení plánovaných nákladů umožnilo využití rezervního fondu a navýšení příspěvku ze strany zřizovatele, kterým je Ministerstvo kultury České republiky.

Tržby z prodeje a služeb Památníku Terezín jsou za rok 2008 překročeny pouze o 1 % oproti plánu z důvodu výjimečného krátkodobého pronájmu prostor za účelem natáčení. V ostatních výnosových položkách se Památníku Terezín nepodařilo dosáhnout plánované výše. Památník Terezín však velmi přísnými úspornými opatřeními, použitím vlastních rezervních fondů do svého hospodaření a již výše zmíněným příspěvkem Ministerstva kultury České republiky dokázal uzavřít rok 2008 úspěšně.

V průběhu roku 2008 provedlo Ministerstvo kultury České republiky celkem 12 rozpočtových úprav, z toho u jednoho rozpočtového opatření se přitom jednalo o vnitřní úpravu rozpočtu. Další rozpočtová opatření se vztahovala na ochranu movitého kulturního dědictví, odstraňování následků povodní, podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy, záchranu architektonického dědictví, zabezpečení objektů, částečnou úhradu nákladů na odstranění havárie splaškové kanalizace v Malé pevnosti a na dorovnání nekrytého objemu mzdových prostředků.

Výnosy a náklady v roce 2008 v tis. Kč

Výnosy:

a) vstupné.....	32 815
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	33 887
c) zapojení rezervních fondů.....	3 100
d) ostatní příjmy.....	8 504

Náklady:

a) materiálové náklady a energie.....	11 838
b) osobní náklady celkem.....	28 240
c) ostatní náklady (služby, opravy).....	37 200

ROZVAHA (BALANCE)
sestavená k 31. 12. 2008 (v tis. Kč na dvě des. místa)

název položky	pol.č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
stálá aktiva	1	49 074,59	51 529,34
nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	2	0,00	0,00
software	3	145,53	99,75
ocenitelná práva	4	0,00	0,00
dlouhodobý nehmotný majetek	5	1 352,33	1 534,38
ostatní nehmotný dlouhodobý majetek	6	2 526,04	2 526,04
pořízení DNM	7	0,00	0,00
zálohy na DNM	8	0,00	0,00
dlouhodobý nehmotný majetek celkem	9	4 023,90	4 160,17
oprávky k neh.výsledkům výzkumu a vývoje	10	0,00	0,00
oprávky k SW	11	-67,73	-27,93
oprávky k ocenitelným právům	12	0,00	0,00
oprávky k DDNM	13	-1 352,33	-1 534,38
oprávky k ostatnímu DNM	14	-505,21	-757,82
oprávky k DNM celkem	15	-1 925,27	-2 320,13
pozemky	16	1 155,94	1 300,32
umělecká díla a předměty	17	0,00	1 970,00
stavby	18	30 179,87	39 159,13
samostatné movité věci a soubory mov. věcí	19	29 091,26	27 850,21
pěstitelské celky trvalých porostů	20	18,00	18,00
základní stádo	21	0,00	0,00
drobný dlouhodobý hmotný majetek	22	31 007,27	31 019,66
ostatní dlouhodobý hmotný majetek	23	0,00	0,00
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	24	9 607,57	3 279,00
poskytnuté zálohy na DHM	25	0,00	0,00
dlouhodobý hmotný majetek celkem	26	101 059,91	104 596,32
oprávky ke stavbám	27	-5 187,49	-5 721,84
oprávky k samostatným movitým věcem	28	-17 889,19	-18 165,52
oprávky k pěstitelským porostům	29	0,00	0,00
oprávky k základnímu stádu	30	0,00	0,00
oprávky k DDHM	31	-31 007,27	-31 019,66
oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	32	0,00	0,00
oprávky k DHM celkem	33	-54 083,95	-54 907,02
majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	34	0,00	0,00
majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	35	0,00	0,00
dlužné cenné papíry do splatnosti	36	0,00	0,00
půjčky osobám ve skupině	37	0,00	0,00
ostatní dlouhodobé půjčky	38	0,00	0,00
ostatní dlouhodobý finanční majetek	39	0,00	0,00
pořízení dlouh. fin. majetku	40	0,00	0,00
dlouhod. fin. majetek celkem	41	0,00	0,00
majetek převzatý k privatizaci	204	0,00	0,00
majetek převzatý k privatizaci v pronájmu	205	0,00	0,00
majetek převzatý k provatizaci celkem	206	0,00	0,00
oběžná aktiva	42	23 261,69	20 548,67
materiál na skladě	43	833,68	850,56
pořízení materiálu	44	0,00	0,00
nedokončená výroba	45	0,00	0,00
polotovary	46	0,00	0,00
výrobky	47	0,00	0,00
zvířata	48	0,00	0,00
zboží na skladě	49	8 866,00	8 312,94
pořízení zboží	50	0,00	0,00
zásoby celkem	51	9 699,68	9 163,50
odběratelé	52	256,31	147,16
směnky k inkasu	53	0,00	0,00
pohledávky za cenné papíry	54	0,00	0,00
poskytnuté provozní zálohy	55	1 243,73	1 251,20
pohledávky za rozpočtované příjmy	56	0,00	0,00
ostatní pohledávky	57	13,00	0,00
součet	58	1 513,04	1 398,36
pohledávky ke sdružení	59	0,00	0,00

sociální a zdravotní pojištění	60	0,00	0,00
daň z příjmu	61	0,00	102,36
ostatní přímé daně	62	0,00	0,00
DPH	63	0,00	0,00
ostatní daně a poplatky	64	7,86	11,10
pohledávky z term. operací	65	0,00	0,00
součet	66	7,86	113,46
nároky na dotace	67	0,00	0,00
nároky na dotace od ÚSC	68	0,00	0,00
součet	69	0,00	0,00
pohledávky za zaměstnanci	70	180,47	0,00
pohledávky z dluhopisů	71	0,00	0,00
jiné pohledávky	72	0,00	0,00
opravná položka k pohledávkám	73	0,00	0,00
součet	74	180,47	0,00
součet pohledávky celkem	75	1 701,37	1 511,82
pokladna	76	45,53	50,84
peníze na cestě	77	0,00	0,00
ceniny	78	1,40	6,19
součet	79	46,93	57,03
běžný účet	80	11 104,14	8 611,91
účet FKSP	81	162,41	166,09
ostatní běžné účty	82	199,85	217,80
součet	83	11 466,40	8 995,80
majetkové cenné papíry k obchodování	84	0,00	0,00
dlužné cenné papíry k obchodování	85	0,00	0,00
ostatní cenné papíry	86	0,00	0,00
pořízení finančního majetku	87	0,00	0,00
součet	88	0,00	0,00
finanční majetek celkem	89	11 513,33	9 052,83
základní BÚ	90	0,00	0,00
vkladový výdajový účet	91	0,00	0,00
příjmový účet	92	0,00	0,00
BÚ peněžního fondu	93	0,00	0,00
BÚ státních fondů	94	0,00	0,00
BÚ finančních fondů	95	0,00	0,00
součet	96	0,00	0,00
poskytnuté dotace OSS	97	0,00	0,00
poskytnuté dotace výdaj. účtu	98	0,00	0,00
poskytnuté dotace přísp. org.	99	0,00	0,00
dotace ost. subjektům	100	0,00	0,00
dotace přísp. organizacím	101	0,00	0,00
dotace ostatním	102	0,00	0,00
součet	103	0,00	0,00
navr. výpomoci mezi rozpočty	104	0,00	0,00
fin. výpomoci přísp. org.	105	0,00	0,00
fin. výpomoci PO	106	0,00	0,00
fin. výpomoci ost. org.	107	0,00	0,00
fin. výpomoci FO	108	0,00	0,00
součet	109	0,00	0,00
limity výdajů	110	0,00	0,00
zúčtování výdajů ÚSC	111	0,00	0,00
materiální náklady	112	0,00	0,00
služby a náklady nev. povahy	113	0,00	0,00
cestovné	114	0,00	0,00
mzdové a ostatní ON	115	0,00	0,00
dávky soc. zabezpečení	116	0,00	0,00
manka a škody	117	0,00	0,00
součet	118	0,00	0,00
součet	119	0,00	0,00
náklady příštích období	120	347,31	696,46
příjmy příštích období	121	0,00	124,06
kurzové rozdíly aktivní	122	0,00	0,00
dohadné účty aktivní	123	0,00	0,00
součet	124	347,31	820,52
aktiva celkem	125	72 336,28	72 078,01

vlastní zdroje	126	62 693,72	63 612,34
fond dlouhodobého majetku	127	49 074,59	51 529,34
fond oběžných aktiv	128	2 044,42	2 044,42
fond hospodářské činnosti	129	0,00	0,00
oceňovací rozdíly	130	0,00	0,00
majetkové fondy celkem	131	51 119,01	53 573,76
fond privatizace	211	0,00	0,00
ostatní fondy	212	0,00	0,00
součet	213	0,00	0,00
fond odměn	132	1 352,83	2 352,82
FKSP	133	164,86	177,77
fond rezervní	134	3 805,33	4 829,02
fond reprodukce majetku	135	4 933,56	1 651,36
peněžní fondy	136	0,00	0,00
ostatní finanční fondy	137	0,00	0,00
součet	138	10 256,58	9 010,97
státní fondy	139	0,00	0,00
ostatní zvláštní fondy	140	0,00	0,00
součet	141	0,00	0,00
fin. výdajů OSS	142	0,00	0,00
fin. výdajů ÚSC	143	0,00	0,00
bů k limitům OSS	144	0,00	0,00
vyúčt. rozp. příjmů OSS	145	0,00	0,00
vyúčt. rozp. příjmů ÚSC	146	0,00	0,00
vyúčt. příjmu z fin. majetku OSS	147	0,00	0,00
vyúčt. příjmu z fin. majetku ÚSC	148	0,00	0,00
zúčtování příjmů ÚSC	149	0,00	0,00
přijaté návr. výpomoci	150	0,00	0,00
součet	151	0,00	0,00
HV běžného období	152	0,00	1 027,61
nerozdělený zisk z min. období	153	0,00	0,00
HV ve schvalovacím řízení	154	1 318,13	0,00
příjmy a výdaje z min. let	155	0,00	0,00
saldo výdajů a nákladů	156	0,00	0,00
saldo příjmů a výnosů	157	0,00	0,00
součet	158	1 318,13	1 027,61
cizí zdroje	159	9 642,56	8 465,67
rezervy zákonné	160	0,00	0,00
emitované dluhopisy	161	0,00	0,00
závazky z pronájmů	162	0,00	0,00
dlouh. přijaté zálohy	163	0,00	0,00
dlouhodobé směnky	164	0,00	0,00
ostatní dlouhodobé závazky	165	0,00	0,00
součet	166	0,00	0,00
dodavatelé	167	1 827,35	2 022,46
směnky k úhradě	168	0,00	0,00
přijaté zálohy	169	25,20	0,00
ostatní závazky	170	1 675,97	1 459,84
pohledávky z term. operací	171	0,00	0,00
součet	172	3 528,52	3 482,30
závazky z cenných papírů	173	0,00	0,00
závazky k účast. sdružení	174	0,00	0,00
součet	175	0,00	0,00
zaměstnanci	176	649,48	704,41
ostatní závazky vůči zaměstnancům	177	589,60	609,03
součet	178	1 239,08	1 313,44
závazky soc. a zdrav. zabezp.	179	727,22	739,11
daň z příjmů	180	170,31	0,00
ostatní přímé daně	181	174,49	77,75
DPH	182	78,82	49,69
ostatní daně a poplatky	183	0,00	0,00
součet	184	423,62	127,44
vypořádání se SR	185	0,00	0,00
vypořádání přeplatku	186	0,00	0,00
součet	187	0,00	0,00
jiné závazky	188	1,35	0,00

krátkodobé závazky celkem	189	5 919,79	5 662,29
dlouhodobé úvěry	190	0,00	0,00
krátkodobé úvěry	191	0,00	0,00
eskontované dluhopisy	192	0,00	0,00
emitované dluhopisy	193	0,00	0,00
krátkodobé fin. výpomoci	194	0,00	0,00
součet	195	0,00	0,00
součet	196	0,00	0,00
výdaje příštích období	197	0,00	0,19
výnosy příštích období	198	2 233,70	1 596,33
kurzové rozdíly pasívní	199	0,00	0,00
dohadné účty pasívní	200	1 489,07	1 206,86
součet	201	3 722,77	2 803,38
pasiva celkem	202	72 336,28	72 078,01

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2008 (v tis. Kč na dvě des. místa)

účet	název položky	hlavní činnost
501	spotřeba materiálu	7 287,56
502	spotřeba energie	4 549,46
503	spotřeba ost. neskladovatelných dodávek	0,00
504	prodané zboží	2 226,37
511	opravy a udržování	12 637,47
512	cestovné	856,94
513	náklady na reprezentaci	251,07
518	ostatní služby	14 872,00
521	mzdové náklady	20 616,52
524	záonné sociální pojištění	7 214,05
525	ostatní sociální pojištění	0,00
527	záonné sociální náklady	409,19
528	ostatní sociální náklady	0,00
531	silniční daň	28,76
532	daň z nemovitostí	5,34
538	ostatní daně a poplatky	11,22
541	smluvní pokuty a úroky	0,00
542	ostatní pokuty a penále	0,00
543	odpis nedobytné pohledávky	21,38
544	úroky	0,00
545	kurzové ztráty	6,83
546	dary	0,00
548	manka a škody	3,67
549	jiné ostatní náklady	3 216,26
551	odpisy DNM a DHM	2 900,89
552	ZC prodaného majetku	0,00
553	odpis pohledávky	0,00
554	prodáný materiál	0,00
556	tvorba zákonných rezerv	0,00
559	tvorba zákonných opravných položek	0,00
	náklady celkem	77 114,98
601	tržby za vlastní výroby	0,00
602	tržby z prodeje služeb	37 751,31
604	tržby za prodané zboží	3 297,94
611	změna stavu zásob NV	0,00
612	změna stavu zásob polotovarů	0,00
613	změna stavu zásob výrobků	0,00
614	změna stavu zvířat	0,00
621	aktivace materiálu a zboží	0,00
622	aktivace vnitroorganizačních služeb	13,00
623	aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	0,00
624	aktivace dlouhodobého hmotného majetku	0,00
641	smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00
642	ostatní pokuty a penále	0,00
643	platba za odepsané pohledávky	0,00
644	úroky	8,26
645	kurzové zisky	16,30
648	zúčtování fondu	3 092,23
649	jiné ostatní výnosy	239,81
651	tržby z prodeje majetku	0,00
652	výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0,00
653	tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0,00
654	tržby z prodeje materiálu	0,00
655	výnosy z krátkodobého finančního majetku	0,00
656	zúčtování zákonných rezerv	0,00
659	zúčtování zákonných opravných položek	0,00
691	provozní dotace	33 887,00
	výnosy celkem	78 305,85
	výsledek hospodaření před zdaněním	1 190,87
591	daň z příjmu	163,26
595	dodatečné odvody daně z příjmu	0,00
	výsledek hospodaření po zdanění	1 027,61

PŘÍLOHA
sestavená k 31. 12. 2008 (v tis. Kč na dvě des. místa)

název položky	pol.č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
dotace celkem na dlouhodobý majetek ze SR	1		1 815,00
z toho: systémové dotace na dlouhodobý majetek	2		1 815,00
z toho: výzkum a vývoj	3		0,00
vzdělávání pracovníků	4		
informatiku	5		
individuální dotace na jmenovité akce	6		
přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek	7		
přijaté dotace na dlouhodobý majetek z rozpočtu ÚSC	8		
přijaté příspěvky a dotace na provoz ze SR	9		33 787,00
z toho: přijaté příspěvky na provoz od zřizovatele	10		33 787,00
z toho: výzkum a vývoj	11		
vzdělávání pracovníků	12		
informatiku	13		
přij. dot. na niv. nákl. v ISPROFIN od zřizovatele	14		
přij. prostř. na VaV od jiných poskytovatelů	15		
přijaté prostředky na VaV z rozp. ÚSC	16		
přij. prostř. na vaV od příjemců účelové podpory	17		
přijaté prostředky na provoz ze zahraničí	18		
přij. přísp. a dotace celkem na provoz z ÚSC	19		100,00
přij. přísp. a dotace na provoz z rozpočtů SF	50		
přij. dotace na dlouhodobý majetek z rozpočtu SF	51		
poskytnuté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - kraj.úřadu	20		
poskytnuté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - obci	21		
přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - ze st. rozpočtu	22		
přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - od kraj. úřadu	23		
přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - od obce	24		
přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - od státních fondů	25		
přijaté návratné fin. výpomoci mezi rozpočty - od ost. veř. rozp.	26		
poskytnuté přech. výpomoci přísp. organ. - org. složkou státu	27		
poskytnuté přech. výpomoci přísp. org. - krajským úřadem	28		
poskytnuté přech. výpomoci přísp. org. - obcí	29		
krátkodobé bankovní úvěry tuzemské	30		
krátkodobé bankovní úvěry zahraniční	31		
vydané krátkodobé dluhopisy v tuzemsku	32		
vydané krátkodobé dluhopisy v zahraničí	33		
ostatní krátkodobé závazky /fin. výpomoci/ tuzemské	34		
ostatní krátkodobé závazky /fin. výpomoci/ zahraniční	35		
směnky k úhradě tuzemské	36		
směnky k úhradě zahraniční	37		
dlouhodobé bankovní úvěry tuzemské	38		
dlouhodobé bankovní úvěry zahraniční	39		
vydané dluhopisy tuzemské	40		
vydané dluhopisy zahraniční	41		
dlouhodobé směnky k úhradě tuzemské	42		
dlouhodobé směnky k úhradě zahraniční	43		
ostatní dlouhodobé závazky tuzemské	44		
ostatní dlouhodobé závazky zahraniční	45		
nakoup. dluhopisy a směnky k inkasu celkem	46		
z toho: krátkodobé dluhopisy a směnky ÚSC	47		
komunální dluhopisy ÚSC	48		
ost. dluhopisy a směnky veř. rozpočtů	49		
splatné závazky na sociální pojištění	52	502,86	522,48
splatné závazky veřejného zdravotního pojištění	53	224,36	216,63
evíd. daňové nedoplatky u místně přísl. fin. orgánů	54	423,62	127,44

DARY A PŘÍSPĚVKY 2008

Prostředky získané z darů v roce 2008 činily celkem1 227 290,46 Kč

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrik Mehr a Helen Epstein, USA
- Miroslav Tuháček, Česká republika
- Robert H. a Joan W. Arnow, USA
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Monica a George Borosh, Kanada
- Hanne-Lore Cars, Německo
- Jiří Jabulka, nakladatelství TYP, Česká republika
- Tomáš Hanzelka, Česká republika
- Luboš Berek, Česká republika
- Vlastimil a Vlasta Fialovi, Česká republika
- Základní a mateřská škola Ukrajinská, Kladno, Česká republika
- Štěpánka Bartoňová, Česká republika
- Ing. Milan Palák, Česká republika
- Jan Horský, Česká republika
- KSČM, Ústecká krajská rada, Česká republika
- Martin Saturka, Česká republika
- Múzeum SNP, Slovensko
- Marieta Šmolková, Česká republika
- Ivana Beranová-Fantlová, Česká republika
- Stanley Faull, USA
- Doc. Ing. Fredor Roubalová, Česká republika
- Anna Bruthansová, Česká republika
- DORA GROUP, Česká republika
- Vlastimila Potocky, USA
- Viliam Bartoš, Česká republika
- Milan Flosman, Česká republika
- Růžena Velecká, Česká republika
- Dáša Matušíková, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Zdeněk Horák, Česká republika
- Český svaz bojovníků za svobodu, Česká republika
- Václav Bradáč, Česká republika
- Alexandr Babic, Česká republika
- Věra Tydlitátová, Česká republika
- Lenka Hoffmannová, Česká republika
- Mirka Nulíčková, Česká republika

- Daniel Soukup, Česká republika
- Leopoldina Šimonová, Česká republika
- Alena Medová, Česká republika
- Zuzana Justmanová, USA
- BOKS s.r.o., Česká republika
- Miloš Dobrý, Česká republika
- Pavel Toepfer, Česká republika
- The American Jewish Joint Distribution Committee, USA

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů byly využity pro následující účely:

Terezínská tryzna.....	20 000,00 Kč
Literární a výtvarná soutěž mládeže	7 726,30 Kč
Mzdové náklady.....	57 001,00 Kč
Vzdělávací semináře.....	337 137,37 Kč
Práce s mládeží a činnost vzdělávacího oddělení.....	61 820,25 Kč
Restaurování modlitebny.....	28 919,33 Kč
Opravy hřbitovů (Národní a Židovský).....	11 484,00 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

Pokračování v odstraňování škod způsobených povodněmi v letech 2002 a 2006:

- Sanace podzemního pevnostního systému Malé pevnosti
- Dokončení opravy havarijního stavu střelecké galerie
- Obnova travnatých ploch v šancích Malé pevnosti
- Oprava fasády budovy bývalých stájí v Malé pevnosti, včetně kamenných prvků a obnovy kamenné dlažby okolo budovy – pokračování prací z předchozího roku

Další údržbové a technické práce:

- Vybavení multimediální studovny vzdělávacího centra v novém objektu Dlouhá 17 v Terezíně
- 35 Instalace kamerových systémů pro monitoring a záznam pohybu v areálech Národního a Židovského hřbitova, včetně osvětlení
- 36 Rekonstrukce pomníku na pietním místě u Ohře a osazení nové pískovcové plastiky sochaře Kirilla Postovita
- Úprava vzduchotechniky v půdním divadle v Magdeburských kasárnách pro navýšení jejího výkonu
- Celková oprava veřejných sociálních zařízení v Malé pevnosti
- Dokončení opravy havarijního stavu splaškové kanalizace Malé pevnosti
- Projekční práce na řešení protipovodňových opatření v areálu Malé pevnosti
- Údržba zeleně v objektech Památníku a na hřbitovech (Národní a Židovský)
- Odstraňování náletových dřevin na valech Malé pevnosti
- Běžná údržba objektů Památníku Terezín
- Technické zajištění pietních a vzdělávacích akcí, výstav apod.

VÝHLED NA ROK 2009

- Konání Terezínské tryzny a dalších vzpomínkových akcí
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích
- Uspořádání mezinárodní konference „Historie a prezentace: Místa nacistických zločinů II“ ve spolupráci s výborem IC MEMO mezinárodní organizace muzeí ICOM
- Uspořádání mezinárodního workshopu pracovníků památníků obětí nacistických represí o zkušenostech ze zřizování databází bývalých vězňů
- Doplnování databází bývalých vězňů
- Pokračování ve sbírkotvorné činnosti
- Instalace informačních textů v místech spojených s dějinami koncentračního tábora v Litoměřicích
- Vydání Terezínských listů č. 37
- Instalování pěti příležitostných výtvarných a dokumentárních výstav
- Spolupráce na realizaci putovní výstavy o nacistické eutanázii připravované společně s partnery z Německa a Rakouska
- Uspořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky
- Konání výtvarné a literární soutěže pro mládež na téma „Já a válka“

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2008

Vydal: Památník Terezín
Adresa redakce:
Památník Terezín
411 55 Terezín
Česká republika
Tel.: +420-416 782 131, 416 782 442, 416 782 225
Fax: +420-416 782 245
e-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internet: www.pamatnik-terezin.cz
Vychází jednou ročně vlastním nákladem.
Redakční uzávěrka této zprávy: 20. února 2009